

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 85

van **JAN LAEREMANS**

datum: 6 november 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

Examencommissie secundair onderwijs - Gebruik van clustervragen

Vanuit kringen van huisonderwijzers verneem ik dat er op de examens van de examencommissie praktijken voorkomen die toch de wenkbrauwen doen fronsen. Bij verscheidene vakken, zoals wiskunde, chemie, ... worden er vragen gesteld waarop meerdere antwoorden moeten worden gegeven. Een soort clustervraag zou men ze kunnen noemen, die bestaat uit meerdere (deel)vragen. Vaak zijn dat twee à drie deelvragen en dito antwoorden, maar dat gaat soms zelfs tot acht.

Wanneer een van die antwoorden dan fout is, wordt de hele vraag als fout beschouwd. Dat betekent in de praktijk dat zelfs al zou een cursist op een clustervraag, die in totaal drie vragen bevat, twee van de drie vragen correct hebben (of zelfs nog erger bij een clustervraag die in totaal acht vragen bevat, zeven van de acht vragen correct hebben), de cursist in kwestie toch een nul krijgt voor de gehele clustervraag. Op die manier kan men natuurlijk heel veel punten aftrekken, wat door veel cursisten wordt ervaren als een oneerlijke, inadequate en niet ernstige manier van evalueren. In extremis zou men met dit systeem zelfs één vraag in tien delen op 100 punten kunnen stellen op het hele examen, waarbij één fout ervoor zorgt dat men niet geslaagd is.

Dat werkt uiteraard demotiverend voor die kinderen. Daardoor zullen ze soms al het idee krijgen dat de richting die ze volgen, bijvoorbeeld wetenschappen-wiskunde, niets voor hen is en dat ze watervalgewijs beter zouden overschakelen naar bijvoorbeeld humane wetenschappen in plaats van wetenschappen-wiskunde, of zelfs naar een richting van het technisch secundair onderwijs (tso) of het beroepssecundair onderwijs (bso). Zonde, want we hebben juist meer STEM-profielen nodig, zeker ook in doorstroomrichtingen. (STEM: Science, Technology, Engineering and Mathematics)

Vanuit de examencommissie wordt er droogweg gereageerd dat er bij de vraag duidelijk staat aangegeven dat men enkel punten krijgt bij een volledig correct antwoord op alle vragen van de clustervraag.

1. Kan de minister nagaan bij de examencommissie waarom dergelijke quoteringen worden gehanteerd?
2. Kan de minister nagaan bij de examencommissie of dit soort clustervragen niet anders kan worden beoordeeld (dat wil zeggen 8 deelvragen = 8 punten, dus 6 op 8 bij 2 fouten en niet 0 op 8)?
3. Kan de minister laten onderzoeken hoe groot het ingeschreven aandeel cursisten is die door deze manier van evalueren al nadeel heeft ondervonden en mogelijk daardoor niet geslaagd was en van richting is veranderd?

ANTWOORD

op vraag nr. 85 van 6 november 2024

van **JAN LAEREMANS**

1-2. Volgens de huidige werkwijze bevatten de examens van de examencommissie secundair onderwijs open en gesloten vragen. Digitale examens bevatten standaard ongeveer 40 vragen. Elke vraag staat voor 1 punt.

De vraag gaat over gesloten vragen waarbij de kandidaten thans meerdere antwoorden moeten geven om 1 punt te scoren.

- Eén vraag kan volgens de verstrekte gegevens uit enkele delen bestaan, maar dit zijn er maximaal 5.
- In de regel worden de deelantwoorden afzonderlijk gescoord. Slechts in 2 gevallen werkt de examencommissie uitzonderlijk niet met deelscore maar met itemscore. Dat willen zeggen dat de kandidaat bij een vraag bestaande uit bijvoorbeeld drie deelantwoorden alle antwoorden juist moet hebben. De score kan in dat geval enkel 0/1 of 1/1 zijn. Dergelijke itemscore wordt enkel toegepast wanneer:
 - de raatkans van de vraag te hoog is en de kandidaat meer dan 25% kans heeft om 0.5/1 te scoren door te gokken.
 - de te evalueren doelstelling dit vraagt en er bijvoorbeeld naar verbanden (... *is hoger/ lager omdat* ...) of één enkel concept gevraagd wordt.

Waar de examencommissie de onderwijsdoelen van het regulier secundair onderwijs kwalitatief kan toetsen met enkelvoudige vragen of vragen met deelscore, dient daar steeds de voorkeur naar te gaan.

3. Omwille van de zeer gevarieerde samenstelling van de verschillende examens is onderzoeken of het niet slagen van een kandidaat het gevolg is van het toepassen van de itemscore, onmogelijk.